

NEVTEPENO
POPRIJÉTA DEVICA MARIJA

Zmozsna Goszpá Vogrszka.

POBOZSEN MESZECSÉN LISZT.

Reditel: **BASSA IVAN** plebános vu Bogojini.

Vszebina.

Bg : Miloscse szi puna	33
Kr. Jozsef: Z knige zsitka	37
Horváth Lovrenc : bl. Margejta	41
Po Seign. P. : K Ocsinszkomi szrci	46
Disc. : Práva vera	50
K. : Krivicsno blágo	52
Szveti Ciril i Metod	54
Jezus szrécsa szvojo Mater	57

Drobis.

Ki ne dobro, ki je vecs, ali menje dobo sznopicsov, naj mi naznani! Vsza pizma k meni, vu stamparijo nikaj!

Ki sesé liszt dáblati, naj za njega dve koroni posle na ime: Bassa Ivan plebanos vu Bogojini (Bagonya, Zalamegye) ali naj onomi dá, od koga liszt prekvzeme vszaki meszee.

Sziromáki, ki nemorejo zdaj vesaszi plácsati, kak vszako leto, tak i letosz lehko po veeskrátnih sumah, ali pa, kda bodo meli, naednok plácsajo!

Csiszti dohodki liszta sze obrnejo na zidanje ednoga kl(szamosztanaostrá) v krajini Szlovenszk oj na Vogrszkom

NEVTEPENO POPRIJETA DEVICA MARIJA

ZMOZSNA GOSZPÁ VOGRSZKA. — POBOZSEN MESZÉCSÉN LISZT

REDITEL:

BASSA IVAN

PLEBÁNOS

Vu Bogojini (Bagonya, Zalam.)

Prihaja vszaki meszec. Cena 2 koroni, v Ameriko tri.

Milosce szi puna.

Kda je bl D. Maria zvedila sztális szvoje szorodnice, Oszébeta, sze je vcsaszi páscsila njo pohájat. „Vcsaszi sze je napotila,“ právi sv. pizmo. Zakaj vcsaszi? Záto, ár glász sv. Dúha ne pozna zámüde. On sze vcsaszi more szpuniti, ovacsi zamukne i sze vecs ne szpuni.

Viszoke goré, po sterih je mogla hoditi, szo je ne zadržsávale po poti. Lúbézen batrivno ide, csi jo duzsnoszt zové pa sze ne presztráhsi od nikse zádrge i od nikse tezsáve.

Odlocsila sze je na eden csasz od szvoje szamote, stera je tak lúbézniva bila njenoj dūsi, pa sze je rada odlocsila, ár je znála, ka jo lúbézen k Ozsébeti zapovedáva ona lúbav, stera jus má na to, naj pred njov ne lúbi szvoje tihote.

Lúbav Marijina je pa ne bila szamo tak, kak prek idocse krátko csutenje; tri meszece je osztála pri Ozsébeti, naj bi njoj z lúbéznívov szkrblivosztjov szlűzsila.

Pa kelko blagoszlova je bilo v tom pohájanji! Ozsébeta sze je napunila miloszti szv. Dūha; Szv. Ivan krsztiteo sze je poszvéto vu utrobi materé, Ozsébeta i Zakariaszta povéksala szvojo dozdamo pobozsnoszt vu velkoj meri od onoga hipa, ka szta vidla szvétošt bl. D. Marije.

Glej, tū je kep, steroga lehko naszledűjes. Kda k szebi vzemes ono velko szvesztvo lúbéznoszti, stero je Jezus vu szvojoj neszkoncsanoj lúbavi nasztavo za tebé, je ne mogocse, ka sze nebi na lúbézen vuzsgao! Nego pazi, ka de lúbav tvoja delavna! Kelko razdrazseni dűs je, sterim tolázšba potrebna, kelko szlabih je, steri na tvojo pomocs csákajo!

Bog je dopűszto, da bodo szziromácje na szveti, dopűszto je záto, naj bi oni z szvojov poterpezslivosztjov, ti pa, ki mores, z tvojov lúbéznoszti meli priliko szebé miloscse punoga vcsiniti.

Lúbav tvoja naj ne bode nikdar nemárna. Pomágaj hitro, csi szzi mogocsi hitro pomágati! Z záműdov lúbav vszikkár zgűbi kaj z vrednosztjov szvoje.

Pa lúbav tvoja naj tűdi premerjena naj ne bode. Daj telko, kelko dati mores. Szkopa prgiscsa ne szpuni lúbézni do blizsnjega, nego sze norcsári z njé. Csi szzi pa szám ne mogocsi pomocsti blizsnjemi, poiscsi njemi pri drűgih pomocs. Csi to tűdi ne mores vcsiniti, koncsi sze pomoli za njega neszkoncsno szmilenomi i milosztiivnoma Bogi.

Od toga ednoga szzi lehko vszikkár gvűsen, ka na

onom deli, stero z právov lúbéznosztjov oprávis, vszikhár bode bozsi blagoszlov.

Marija je z szvétoz lúbéznosztjov sla Ozsébeto pohájat. Pa tak je potrebno. Tak je dobro, csi je zrok lúbézni do blizsnjega vszikhár Bozsa szvéta vola. Prednja zapoved krscsanszke lúbézni tak zapovedáva, naj za volo Bogá lúbimo blizsnjega.

Záto ne glédaj szlabosztí csloveka vu tvojoj lúbéznosztí, nego glédaj Bogá, ki szvoje szunce szijati dá na húde i dobre, glédaj njega, ki ti zapovedáva lúbézen záto, ár je tvoj blizsnji — csi túdi hüdoben — kep bozsi ino tvoj brat vu Krisztusi, za steroga je tak tekla krv Krisztusova, kak za tebé.

Csi bi ti tvojemí blizsnjemí szamo záto szkaszúvao tvojo lúbézen, ár je dober, ali ka je z tebov dobra delao, bi sze znám túdi vnogokrát vkano pa szí pri Bogi ne bi zaszlúzso nikajszi.

Pa nájráj oprávlaj ona opravila lúbézni do blizsnjega, stera sze ti teska vidijo, stera ne bi rad vcsino.

Csi sze ti tvoja dobrota z nezahválnosztjov plácsa, premiszli szí, kelkokrát szí ti szam nezahválen bio proti Bogi pa je On záto ne henajo z tebov dobra csiniti.

Goszpod szám právi: „Dajte i sze vam dá.“ (Lúk. 6., 38.) Daj z tvojih vremenitnih pa ti Bog vekivecsna dá za to. Daj z tvojeza trúda pa de sze Bog trúdio za tebé.

Daj dober tanács vu dvojnosztí sztojécsemi pa ti Bog túdi pomore, kda de tebé dvojnoszt napádala.

Tolázsi zsalosztne, pa ti szmileni Bog túdi potolázsi szrcé vu tvojem jocsi z szvojev szvétoz miloscsov.

Kda je Marija k Ozsébeti notrisztopila, sze je napunila cela hizsa z veszeljom. Pa tak more biti. Kama Marija pride, tá túdi blagoszlov bozsi ide z njov.

„Miloscse puna,“ záto je bozsi blagoszlov vu vszakom njenom sztopáji. Pa Bog vidi, on zná, kelko blagoszlova je vu dobrom sztopáji vnoge bogábojécse dúse na zemli.

Kaksi je pa moj zsitek? Jeli je, jeli bode blagoszlov bozsi vu njem? Ka valájo moji sztopáji, csi miloscsa bozsa ne vu meni, nego greh!

Nevtepena mati bozsa! Hválo ti dám za tvojo dozdajno obrambo. Ne dopüszti, ka bi sze miloscsa bozsa vu meni poménsala! Vu obrambo tvojega miloszti punoga szrcá preporácsam vsza moja dela, stera szam duzsem vesiniti na haszek mojih blizsnjih

Pohodi me Mati, z tvojim szv. Szinom, pohodi me vu mojih szküsnjávaj, pohodi me vu mojem jocsi, pohodi me vu mojem veszélji i vu mojoj zsaloszti pohodi me vu vöri moje szrti.

Bg.

Nisterna recs z knige zsitka.*)

Novo leto goszpé szmerti.

— Ej haj! naj szam jasz tüdi tü... Dugo szam csákala naj bi mogla na zemli kralüvati...

— Právila je nájnovejša kralica ete zemlé: Szmert. Zdaj pa hüdi ne odidem tü odnet dokecs mi Goszpod nezapovej. Nego kralüvala bodem, i vszáki cslovek more mené bogati... I nato zacsné od radoszti juvkati, szkákati kak on cslovek komi doszta veszélja i velko blázsenozsti prineszé novo leto.

— I gda je bilo novo leto goszpé szmerti?

* * *

Komaj szo prvi sztarisje zgübili paradizsomszko radoszt zse sze je posztávila szmert na eto zemlo. Neduzsen Ábel je bio prvi áldov, szmert je te ob prvim zsnjela, da je necsamuren Kain on sztrასni grejh vesino ka je szvojega brata Ábela vmoro. I od tisztu máo szploj nepresztanoma kralüje ober lüsztvá. Zapovedávle i lüdjé njo bogajo.

* * *

— Blázseno novo leto! — tak nász pozdrávla skole zsitka nevkanjena mestrica.

Z prvoga sznopicsa vóosztalo. pa dze zdaj naj precsé.

— Ne nahájte me vö z vasi racsunov. Ár jasz tam hodim za vasimi sztopámi. Vi me nemate radi? — Jaszam pa denok vszáksi dén, vszákso vöro, vszakso minoto poleg vász. Ja vász jáko radamám. Vi sze me pa bojazljivo ogiblete? — Naj bo, nej skoda jasz vász záto vsze vracuni mám. Hohohoho . . . (naszmevsi sze).

— Zatem sze z nova podá vu veszéli plész té zmozsen koszecz.

— Blázseno novo levo . . . nam právi spotlivo. —

Kak veliki norci szte vi, kasze tak veszelite noromi dnévi novomi leti. Pa niti neвете csi sze vcsákate jütrásnjega dnéva eli nej!?! To szamo jasz znám! Csi scsém priden po vász i vi sze zopsztom posztávlate proti meni. Hohohoho . . . (naszmevsi)- O na kelko sze szmejém ober vász, da more biti escse gnjesz pridem po vász, vszakomi dobromi zselenji konec napravim.

Zopsztom szí szploj zselete dugo zsvilenje eden ovomi. Jasz szam med vami, ednok vasz szamo obiném pak eto povem: Csit! . . . Eden csujt z koszov i vi szte moji.

Goszpá szmert v pateki.

Blázseno novo leto . . . blázseno novo leto! mila goszpá szmert. — Zdaj nam daj mér, i neprinásaj naprej kaj taksega; vörno zsvilenje pelamo. Szmert pa na to právi: Zajtra je Januára prvoga, Szilvesztra nočna kmica je moja szvetloszt, dvanájszeta vöra, prevrácsanje leta.

— Lüdjé . . . oh! nevolni . . .!! niti szí nemiszlijo na mené vtoj minoti, pa meni májo zahváliti ka szosze páli vcsakali ednoga novoga leta . . . Szamo brbocsejo: Blázseno novo leto . . . blázseno novo leto . . . Kak dabi to vsze nej po mojoj vizikoj voli bilon . . . Hohohoho!! (naszmevsi).

Ve vam jasz zse dám blázseno novo leto . . . Na szilvesztrovo nočna szo tak sztrasno na méne donele té, trepetajocse recsij, kak dabi iz zemlé gor grmele. Pa szam szí premislávao Tak já! . . . Isztino má goszpá szmert. Z neszkoncsenov nepremislenosztjov sztáplajo lüdjé z ednoga leta vu drüga. Brezi toga, kabi szí na zmozsno goszpo, na szmert miszlili.

Pa sto zná . . .? Jeli to zacséto leto ne znamenüje nasega zsvilenja konec? Cszasz je nej gvüsen, Vu roki

szmrtecsój je lehka labda cslovek. Jedino trostajocsa vrejd-noszt nasa je szamo Bozsa miloscsa. Vsze drügo je min-ljivo. Nemamo mi tü sztálnoga meszta nego zgornja is-csemo mij . . .

* * *

Kama, kama tak szilno, zmozsna goszpá szmrt.

— Ka tije briga? Glédaj za szvojimi poszlami. Gnjesz je Januára prvoga, jeli bo szkoro gotov sznopics? Ja, bo, bo proszim lepo . . .

— Kapa szí pizsao kaj od mené? Ár, csi nej . . .

— Ja pizsao szam, proszim, pizsao . . .

— Szploj tüdi pisi. Niti edne dobre novine sze nesz-mijo vö dati brezi mené. I zatem tüdi dobro pazi, ár csi naszkori nebos gotovi z tisztom, te te narocsnicje lepo meni prejk dájo.

Proszim, proszim, zmozsna goszpá szmrt ali da stam-parije, masinje pa bojzslivi voditeo stamparije . . . Csit! nikse szprecsanje, niksi zrok lurko, ti szí pomocsnik redi-telsztva, i csi sze ne pásesis, tebom pa jasz pizsala . . . znás, na taksi csaren mrtv . . . papér . . . — Odpüscsenjé, jezero odpüscsenj — szam sze njoj molo. — Eli kama szepa lübi pascsiti na gojldno novoga leta?

— Idem v pateko. Od dobri zselenj novoga leta szo lüdjé beteg dobili. Iscem kakse dobro vrástvto, ár szeje jáko razsiro kres.

Odisel szam jasz tüdi zsnjov. Notri szva sztopila vu nájblizsnjo pateko. Eden disécse oprave, mládi patekár náj je prijao gor, i goszpá szmrt je etak zacsnola szvoj gucs :

— Vrástvo mi je potrejbno, ne meni, nego drüгим. Jeli jé tü kakse dobro vrástvto proti szmrti . . .

— Patekar szamo gléda, ino je zse naprej steo je-mati szredsztva, kabi kaj vküp zmesao, ali prle sze opita :

— Proti velikomi betegi, proti koleri, plücsnomi . . . ali proti kaksemi? Gde je proszim recepisz? . . .

— Razmis ali ne razmis?! — Právila je nemirovno goszpá szmrt. Daj mi vrástvo na proti szmrti . . .

— Hja proszim, proti szmrti nejga vrástva, pravo je bojzslivo nas patekár. — Jé — jé, i tüdi jé, odgo-ovorila je goszpá szmrt. Pét szto centov dobre molitvi, edna zsmécsa práve pokore, doszta-doszta kilogramov lü-

bézni do Bogá, vkúp zmesavsi, vszaki dén, vszako vöro i vszako minoto notri vzéti. To je gvüsno i právo szred-sztvo proti szmrüi.

— Jáko mije milo, ali da vam té medicine nemrem podvoriti. Preporácsam sze . . . blázseno novo leto . . .

— Szmrü pa na to dele gucsi: Jasz pa to právim, ka to szred-sztvo nájevcs valá, ár odprávi nájevské moke csloveka, ino njemi oszladi britkocso szlednji minot. Vecs valá kak vsza dobra zselenja novoga leta. Patekár premislávle, Goszpá szmrü sze pa vöoberné, gda bi ovárala kajo pri dveraj csákam, mije sepetala, kabi vu cérkev so. Tak szam tüdi vcsino, i zato szam molo, kabiszi lübléni cstevci vsza eta szred-sztva szpravili, to hasznovito vrástvo proti szmrüi.

Kr. Jozsef.

Vogrszka bl. Margejta devica.

— Januára 18-oga. —

Vonom vrejmeni, gda je IV. Bela vogrszki krao kralüvao, szo zsalosztni dnévi csakali na nas ország. Notri szo prisli Tatarje, divji, zesloveka szploh vöobleczeni lüdjé, ki szo nej poznali milosztivnoszt nej do csloveka, nej do nikaj, ka je szvéto, nego po cejlom országi, gdé szo prejksli, szo robili, hizse, várase pozsígali i csi sze je njim stoj proti posztávlaó, nej szo milüvali escse to málo, neduzsno deco, nego na orozsje szo je zmetali.

Szám krao, IV. Bela je mogao z familiov vréd, zkralicov i zdvöma cserama zgebnoti na szlejdnji kraj országa, v Dalmacio. Da szo Tatari krála zsitek iszkali, notri szo vdarili tüdi v Dalmatio i oprvim Spalato város zacsnejo rüsiti, ali zamán, ár je IV. Bela zsé vu Trau váراسi sztanjüvao, steri váras je zmorjem okoli zéti bio. Tatari szo nej mogli cejli sereg prejk morja szpraviti, záto poslejo nisterne poszlánce vu Trau váras zetaksov zapovedjov : „Kadán vojvoda je zapovedao, naj nám vödate kralá i tak niksega zbantüvanja nete méli.“

Varaski pörgarje na to ztém dájo odgovor, ka szo zgrabili poszlánce, glavé szo njim vzéli i zmasinom prejk-lücsali ktatarom.

Tatarje sze na to jáko razszrdijo, zacsnejo ládje ré-diti i cejli sereg zacsnejo prejk morja, pod Trau várasa sztené szprávlati. Ali g. Bog je to nej dopüszto, ár gda szo tatarje na ládji, na morji bili, morje sze zburka, valovje sze visziko zdignejo i szkor vszi tatarje sze vmorje pogrozijo. Tri dni dugo je trpelo zburkanje morja; varasanci pa docsász vcérkvi klecsécs molijo: „od orozsja nepriátelov odszlobodi nász Goszpodne“. Szam krao je najprvi ki vcerkev pride i najszejdnji, ki z cérkvi odide.

G. Bog je poszlühno molitev njihovo — tatarje, ki szo escse zsvi osztali sze nazaj povrnéjo vszvojo domovino, morje sze vtisa, Trau váras i kras szo oszlobodjeni vel gvüsne szmrti. Ali velka zsaloszt je prisla na kralá. Dvej cséhri szo na poti szpomrle, ország je razdjani, lüszstvo je szpomorjeno, várasí razrüseni i gorzvuzsjeni.

„Vsze je zgübleno — etak sze zsalosztí krao vu britkoszti szrca — zgübo szam ország, zgübleni je národ. Vkraj szí mi zéo tüdi deco, o zmoszen Bog! Zakojvolo me tak osztro kastigas? Zakaj volo me ne raztlacsis?“ i zsé vdvojnoszt káple.

Ali kralica knjemi sztopi ino ga opomina: „Dober je Bog i vsze na dobro obrné: glej nazaj ti dá ország, nazaj národ i szpomni sze, ka ti zsveti mores, ár sto de pazo na mené i na ono dejte, stero pod szrcem noszim“?!

Bela krao vüpanje i moes dobi i právi: „Nej, nede moj zsitek brezi trosta — i csi glih szam vsze zgübo méo bom dejte“. I oblübo vesini: „Csi mi nazaj dás moj ország, nazaj moj národ, moj Bog i Goszpod, csi obránis ete város, steri je mené gorprijao i mené obráno, Tebi aldüjem dejte, stero sze narodi. Tvojo diko naj oznanüje prva rejcs, gda vüszta odpré, tvojo diko szlejduja rejcs, gda düso Tebi nazaj dá...“ I kralica na vsze to právi: „Amen“-tak naj bode.

Zvüna pa szunce zacsne szijati — vméri je vsze, szamo vu cérkvi sze csüti glász: Tebé mi Bog váhlimo...

Na drügi dén krao szlobod vzeme od kralice, i nazaj sze povrné vszvoj ország — kralica pa ide v Klissza váras. Tü sze je narodila bl. Margejta vu leti 1242. Vu szv. krszti je „Margejta“ imé dobilo dejte i prav, ár je Margejta zaisztino lejpi dzsündzs nám vogrom. (Margejta je

greska rejcs i telko zadene po szlovenszkom jeziki kak : dzsündzs).

Gda je bl. Margejta escse nej stiri lejt sztara bila szo jo sztarisje vu Veszprém dáli knünam szv. Dominika réda, naj jo nüne vcsijo na on zsitek, na steri zsitek szo jo sztarisje oblübili.

Kak stiri lejt sztaro dejte je zposzebnim tálom csasztilo szv, krizs. I gda bi pitalo, ka krizs znamenüje ino szo njoj raztolmacsili, ka je Szin Bozsi, Jezus Krisztus na krizsi mro, i tak nász odküpo, britko sze je zacsnola jókati. Od toga vrejmena je vu szrci Margejte goréti zacsnola lübéznoszt do Jezusa i odlocsila je ka de Jezusa vu trplenjnji i poniznoszti naszledüvala. Csi sze je Szin Bozsi na telko, do krizsnoga drejva ponizo, té bi sze cslovik, csi glih je zkráleszkoga pokolejnja, nej ponizo !

Tá gorécsa lübéznoszt i práva poniznoszt do Jezusa szo bilé one jákoszti, stere szo Margejto vcejlom zsitki za szvéto vcsinile. Gda je 5 lejt sztara bila, je goroblekla gvant nüninszkoga ; vu deszétom leti je pa v oni kloster sla, steroga je njéni ocsa, IV. Bela krao dao zozidati poleg Búdine na csaszt Bl. Dívce Marije.

Té novi kloster je mészto jákoszti posztano. Gda je bl. Margejta 12 lejt sztara bila je dolidjála oblübo, stero je vtisztom vrejmeni zsé vtoj sztaroszti dopüscseno bilo. Csi je mimo krizsa sla, je szigdár sztánola ino krátko premislávanje i znotrásnjo zdihávanje vcsinila ; vu cérkvi szí je szigdár ono meszto odebrála, gdé je krizs pred szebom vidila ; na velki tjeden je pa na szpomenek Jezusovoga trplenja nej szpávala, i nej gucsala, nego vmolitvi je vörösztüvala i szigurni poszt drzsala ; vecskrát, na priliko na cvetno Nedélo i na velki pétek, gda sze szv. krizs razlecsáva, je trplejnje Jezusovo tak britko csütüta vu szrci, ka szo jo szkuzé pobile ; vu cérkvi je vnogokrát vnájvéksem mrazi pred krizsom klécsala. Knajszvetejsemi Oltárszkoszvesztvi, gdé sze je zlüblénim Jezusom popolno zjedínila, je gorécsa lübéznoszt mejla vu szrci i on dén, gda je k precsiscsávanji sla, je v molitvi doprineszla. Szrejdnja piknja njenoga düsevnoga zsitka je : Jezus Krisztus bio ; okoli Jezusa szo sze obracsala njéna mislejnja, pri Jezusi szo bile njene csütejnja, cejli zsitek, celo bitje.

Zavolo lübeznoszti do Jezusa je lübila tüdi betezsnike

i szíromáke; dosztavrejdne sénke, stere je od szvojih kral-szki sztárisov dobila, je med szíromákom razdelila, i csi je zse drúgo nej mogla dati, szvojo jesztvino i bógsi gvánt szvoj je njim poszlála, ár je dobro znála, ka ednomi med-tem vcsini, to Krisztusi vcsini.

Krisztus je obecsao, ka one, ki betezsnike gorpoiscsejo ino szo njim na düseвно i telovno pomocs, obilno polóna. Kak bi mogla téda bl. Margejta, zarocsnica Krisztusova to szvojo duzsoszt zapüsztiti?! Nócs je na dén obrnola, gorsztáne i poiscse betezsne, csi glih je ona száma vu tejlí betezsna bila.

Oberszega velka je bila njéna poniznoszt. Njéno vi-sziko izhájanje je zanikoj vzéla, i nej sze je vidilo, csi jo stoj za králszko-csér zvaó. Ka vecs nej je njoj prav bilo, csi jo je krao-oésa, mati ali drúga rodbina vu klostri gorpoisczkala, ár je nej stejla, ka bi to njoj véksi csaszt szpravilo pred drúgim nünam. Szamo szebé je szploh zavrzsti stejla, ino ár je králszka csih bila, nej sze je nazaj drzsala niti od náj zádnejga dela; vu künji je poszódo prála, drva i vodo je noszila; pometala i csisztíla je dvor i hizse; kak szlüzsbénica je stejla zsvéti, ár tüdi Krisztus, koga szí je za zarocsnika odébrala, je tüdi szlüz-sbénó formo na szébe vzéó csi glih je Bozsi Szín bio. Vu poniznoszti je tak dalecs sla, ka csi je prejdnjica na drúge nüne kastigo polozsila, ona je tüdi táó stejla méti, ár je szebé za najnevolnejso drzsala, stera je tüdi lehko escse vékse kastige vrejdna. Jézus je neduzsno trpo, za-kojvólo bi nej tüdi ona, stera je nájbole nevolna.

Vnogo trpljenje, stero je szlobodnovolno na szébe zéla, je potrlo, njéno telovno mócs i priblizsávalo sze je vrejmen, naj düsa povrne tejló, sterim zadale vküpbíti nemre. Pred ednim letom je naprejpravila, ka je to leto na njo gledócs szlednje leto. Gda je vpamet zéla, ka je csasz njéni tü, veszélo je csákala ono minuto, gda sze z Jezusom vküpszklene. Pobožno gorzeme szvesztvo méra-jocsih, i na velko bolézen onih, ki szo okoli njéne posztelé sztáli, vu 29. tom leti zsitka, vu leti 1271. januára 18-oga je vu vekivecsnoszt, vu veszélje sztópila.

Njéni szvéti zsitek je g. Bog zvinógmi csüdami po-trdo. Vcsaszí pri pokápanji tejló je zgroba disécsi zdüh prisao vó i drúge vnoge csüde szo sze zgódile. Njéne

esonte szo szledi, gda szo törcei vnas ország prisli, vu Nagyszombat, odnet pa v Pozsony odneszli, gdé escse dnesz pocsijavo na vékso pobožsnoszt lúszta.

Ztoga zsvlejnja sze návcsimò one lejpe recsi Kempis Tamása: „Vszì szmo nevolni, ali ti nikoga nedrzi nevolnejsega od szébe.“

Horváth Lovrenc.

K Ocsinszkomi szrci!

Ka je zse na szveti bilo szrc, je escse nej bilo tak ocsinszkoga, do steroga bi moglo meti dele telko zavüpanja kak je preszvéto Szrcé Jezusovo, kajti to Szrcé je szrcé vszemogocsega, neszkoncsno dobroga Bogá, steri nam more i scsé vszeli pomágati. Zvün toga nasz escse to szrcé tak lübeznivo vábi k szebi, nasz proszi, naj sze k njemi obrnémo pa nam z recsjov i z djánjom obecse szvojo pomocs. Sto záto nebi bezsao k tomi preszvétoimi ocsinszkomi Szrci, zlászti gda ga obiscsajo britkoszti pa tezsáve? A escse dvoja okolcsina nam more poszebno vüpanje zbüditi do preszvétoega Szrcá Jezusovoga.

Vnogo szirmastva pa nevole prebivle na szveti. Poszebno sze tá szkrivle po véksih mesztaj v zadusenih podzemelszkih prosztoraj. Sto bi pa po teh mesztaj na priliko v Londoni mogeo precsteti velke vnozsine lüdi, stere merjéjo od gláda, szirmastva pa nevole. Jeli pa znánkar v teh mesztaj nega dobrih, szmilenih szrc, stera bi mogla pa stela pomágati tem bogim szirmakom? Tüdi v teh mesztaj sze nájdejo zaisztino dobri pa bogati lüdjé, ki szo pripravleni na pomocs iti tem nevolnim szirmakom.

Eli ka pomága, gda tej bogátci nevejo za nevolu szirmakov, szirmacje pa neszmiyo k njim, ár njim prepovedáve posztáva, eli pa záto nej, ár bi njim sztrázsarje

zabránili. Pa csi bi túdi mogli k njim, znánkar vnogi nebi so, ár bi njemi tesko bilo opiszati szvojo nevoló pa szirmastvo, pokázati rane szvojega szrcá. Kelko je po véksih mesztaj drűzsin, zlászti taksih, stere szo bilé negda v bogsem sztláni, stere zdaj ráj trpijo glád, kak bi pa razodele szvoje pomenkanje. Záto pa z drűge sztráni túdi taksi, ki szo zse ednok okűszili britkoszt szkuz, ki szo szami zse prenásali pomenkanje i potrebesine, radi szkocsijo na pomocs szvojemi blizsnjemi v njegovih potrebsinaj i nevolaj. K tem sze pa túdi cslovek v szvojih krizsaj i tezsávaj rad obrné, ár je szkoro vszeli prepričsani, da prinjih, csi je szamo mogocse, nájde tolázszbo pa pomocs.

Csi pa vszve to primerjávles na preszvéto Szrcé Jezosovo, mores praviti, da nega szrcá, k steromi bi sze mogeo z véksim zavűpanjom obrnoti, kak je rávno to ocsinszko Szrcé. To Szrcé pozna dobro tvoje szresne rane, natenci zná za tvoje krizse pa nevole, za tvoje britkoszti i tezsáve. Njemi nej trbej naduzi razlagati, ka te tezsi, ka ti dela szkrbi pa ti vábi szkuzze z ocsi. Njemi je vsze to zse znáno. Jeli szo ti nej znáne njegove recsi: Né szkrbite sze, ka te jeli, sz csem te sze őblácsili — vej vas Ocsa zná, da vam to vsze trbej.“ Sz tem je pa nej povedano, da bi mogli roké naszkriksz drzsati pa csakati, da nam Bog pomága, nego sze moremo szami trűditi pa ga zlászti prosziti potrebne pomocsi. Njegova ocsinszka roka je zse priprávlena ti pomágati, szamo na to csáka, da prides k njemi pa ga proszis pomocs. Zakaj záto nebi bezsao k njemi, vej je to tak lejko. Nisese ti ne bráni k njemi, niksá posztáva ti ne zabranjűje prosziti pri tom nájvéksem Králi. Nej ti trbej szkrbeti za obleko, nej premislávati, ka bos pravo, nej kak zrázis szvoje zselé. Csem preprosztese, csem bole po detecsem njemi je razodenes, tem ráj te poszlűsa, tem ráj te poszlűne. Poszlűne te pa, oh, tak rado, vej je szamo zse to obcsűtilo, ka tebé tézsi, ka ráni tvoje szrcé. Ocsinszko preszvéto Szrcé Jezosovo z lásztne szkusnje pozna vsze tvoje tezsáve i nevole, krizse pa britkoszti. Ti trpis glád pa pomenkanje, pogledni Jezusa v mrzloj betlehemszkoj stalici, na begi v Egipt, v szirmaskoj hizsici v Názareti, jeli szí mores miszliti vékse szirmastvo pa pomenkanje? Tebé mantrá lagoji beteg, oh, zgledni sze na Jezusa na krizsi viszécsega,

vszega obdánoga z ranami, v nájsztrasnesih bolecsinaj. Tebé pregánjajo lüdjé, te ogrizávlejo pa obreküjejo, bozsno od tebé gucsijo — sto je pa vu véksoj meri vsze to trpo kak rávno preszvéto Szrcé Jezusovo, stero je vsze dni szvojega zsvljenja moglo prenásati nájbüse pregánjanje, zaszramovánje. ogrizávanje pa drüge krvice. Csi je zse kaksi cslovek kusao tvoje britkoszti pa tezsáve, je je kusao — i to v nájvéksoj meri — tvoj Goszpod Jezus Krisztus, kusalo je je njegovo preszvéto Szrcé. Vis záto, sz kaksim zavüpanjom mores iti k njemi, ga prosziti to-lázsbe pa pomocsi i prepricsani biti, da te poszlüne, ár je szám szkusao britkoszt tvojih tezsáv i nevol.

Taksega zavüpanja sze lejko vesis od neduzsnoga deteta, od steroga ti pripovedávle szledécsa zgodbica:

V málom meszteci je zsvela szirota dovica, stera je mela jedino dete, deszét let sztaroga decsáka. Sziroto dovico je obiszkaló zse vnogo britkoszti pa tezsáv. Njéno jedino veszélje je bio máli Friderik. Na vsze nacsine sze je trüdila, da bi dete jako dobro zgojila. Csi je rávno bila szirota, njemi je záto li gder napravila kakse veszélje. Zlászti k bozsicsnim szvétkom ga je vszako leto razveszelila z lepim bozsicsnim drevecom.

Pá sze je priblizsávao bozsicsni szvétek, a szirota dovica je zdaj oprvin nej mogla toga veszélja napraviti szvojemi neduzsnomi deteti. Dete je vcsaszi zapazilo da materino szrcé ráni nekša szkrivna britkoszt, stera sze je kázala na njénom tuzsnom obrázi pa, ár je vidlo, da mati ne pripravla bozsicsnoga dreveca, jo escse opomené, naj za nikoj ne pozábi na to. — Sz szkuzami v ocseh njemi zdaj mati razodene, da njemi letosz nemre napraviti toga veszélja, ár nancs za nájpotrebnesé nema penéz.

Neduzsno dete je nej stelo materi povéksati zsaloszti, záto je uikaj nej pravilo, kak tesko njemi je pri szrci. Vecsér v poszteli zaljéjo szkuzé njegove ocsi pa sze milo razjocse. Premislávle szí na vsze kraje, ka bi vcsino, da bi tüdi letosz meo bozsicsno drevece. Ka vcsini záto? Eden vecsér, gda je mati rávno pripravlala vecsérjo, sze zmekne sz hizse pa ide na posto. Tam proszí papér pa kovert. V krátkom császi napise vez papér, ga zavije, dene v kovert i napise nanjega ete naszlov: „Málomi Je-

zuseki v nebészaj“. Mérno polozsi tá pizmo pa odide prepričani, da je nej zamán pizao prosnje.

Komaj je odiseo i je prisla v szobo nekša imenitna pa dobra goszpá. Gda zagléda pizmo pa precsté naszlov, pita, sto je pizao to pizmo. Gda zvedi, da je to pizao malicski decsák, vzeme pizmo, je odpré pa csté zs njega eta :

„Lübi, máli Jezusek ! Szvéta bozsicsna nocs sze priblizsávle. Za pár dnévov de zse tü. Ti zuás, kak szam sze vszigidár veszelio. Letosz szam pa zsaloszten, ár szmo mi szirmacje pa escse nancs jeszti nemamo kaj. Vecskrát morem iti zsaloszten szpát. Proszim te, posli mi záto bozsicsno drevece z vnogimi lepimi recsmi pa za mojo mater obleko i csrevle. Oblübim ti, da bom vrli pa pobozsen. Tvoj te lübécsi Friderik . . .“

Na konci pizma je Friderik napiszao tüdi szvoj naszlov. Goszpá, stera je bila znána kak velka dobrotnica szírot, je itaki znála, ka njoj je vsiníti. Vidlo sze njoj je, kak da bi njoj szám Bog dáo priliko pálik vsiníti nekaj dobroga. Vcsaszik píse Frideriki, naj pride z máterjov na bozsicsni vecsér v segestijo fárne cérkve. Tam ga je zse csakalo prelepo bozsicsno drevece poleg dreveca pa vnoge za njega pá za njegovo mater potrebne recsi. Na vszakom dári je bilo zapiszano : „To posila málomi Frideriki máli Jezusek z nebész.“ — Niscse je pa nej bio szrecsnesi té vecsér v onom meszti od máloga Friderika.

Csi sze je máli Friderik sz taksim neduzsnim zavüpanjom obrno k Jezusi, csi je escse rávno nej natelko poznao toga bozsega Szrcá, sz kama véksim zavüpanjom bi sze pa mogeo ti — drági cstevec — obrnoti k tomi nájbosemi. Szrci, gda ti je Marijin Liszt pokázao to právo ocsinszko szrcé v njegovoj szkrbi pa lübézni do tebé !

Po Seig. P.

Jedino práva vera.

Doszta lüdi nevé, csi je szamo edna vera ta práva, i nisterni pravijo, da je vsze edno, ali je cslovoek Zsidov ali Törk, ali krscsenik ali pogan, da le posteno zsivi. Taksi lüdje szo prav za prav szami scse poganje, ár ne verjejo da sze moremo szamo po Krisztusi zvelicsati. Manternicje szo nam pokazali, da moremo raj szvejť zapüszťiti, tüdi krv preljati kak pa krscsanszko vero zatajiti, ar je ona naj vekse dobro. To szo nam pokazali nisterni szveci, steri szo raj szmrt pretrpeli kak da bi od prave vere odsztopili Zato sze szkrbno i zveszto drzsimo návukov katolicsanszke vere.

Kak známo szo predstiri szto leti Lütar, Kalvin itd. velike razdore napravili, i szo sze od katolicsanszke cérkvi odtrguoli. To sze pa nemre ne Krisztusi dopádnoti i ne vu zvelicsanje biti odceplenim.

Krisztus scsé, da je szamo eden pasztér i le edna cscréda. — On je glava cérkvi: edna glava pa nemre dve ali tri tela meti: zato more li Krisztus glava katolicsanszke cerkvi biti, ar ona je bila zmirom, odlocsene vere szo sze pa kesznej zacsnole. Tak tüdi szv. apostol Paveo v 1. lizsti do Timoteja 13, 15) imenüje cérkev „szteber i trdnoszt pravice;“ zato sze more pravica iszkati v tisztój cérkvi, ki je sztala zse od apostolov i doszémao, ne pa pri tisztój stero szta scse le szteszala Lütar i Kalvin Niedne nescsemo pugübiti; venda pa nemre vsze edno biti, ali je cslovek vszej návukov i zakramentov delezsen, ki jih katolicsanszka cérkev vcsi i tála, ali pa csi je zameťavle i ne szprijema, kak protesztantje. Na vszako plat je neszrecsa za drügoverka da ni kotriga katolicsanszke cerkvi. Vtegne zato sztem zgovarjati da ne bio inacsi navcseni. Ali sz kem de sze pa katolicsan zgovarjao, ki pravo vero i obilnoszt miloszti, ki njemi katolicsanszka cérkev vu szvéti zakramenti punüvle, zameťavle ali nemarno vtoj recsi ravna? Isztina potrpezslivi moremo biti proti drügo-

vernim, i ravno zato szvojo pravo vero vu véksoj lúbezní razodevati, ar je Jezus szam pravo, da sze vtom szpozna, da szmo njegovi vucsenicje, csi sze med szeboj lúbimo. Nigdar pa ne dovoljeno, zmote drúgovercov potrdjávati. Ar je prava vera imenitna recs, Záto ne hodi nigdar lútaranszki predg poszlúsat, túdi ne iscsi szlúzsbe pri lútaranszki hizsaj, ar te vu obiszkavanji katolicsanszke Bozse szlúzsbe zadrzsavlejo i ti ne da po zapovedi katolicsanszke cerkvi zsiveti. Premiszli dobro, prava vera je neszkoncsana dobrota; celo sto jako grehsi, sze vpravoj veri venda le prvle szpreobrne i resi. Sto pa od prave vere odsztopi, od toga valájo recsi v lizsti do Hebr. (6, 4—6) „Zakaj steri szo ednok razszvetleni bili, túdi okuszili nebeszki dár i sze v delezsili szv. Dúha okuszili pa túdi dobro Bozso recs i moci prihodnjega szveta i szo odpadli, taksim je nemogocse da bi sze palik povrnoli kszpreobrńenji.“

Zato dragi cstevec, drzsi sze jedino práve vere ar ta ti kazse právo pot, i te túdi ednok pripela v nebeszko domovino ge bos na veke szrecsen.

Disc.

Krivicсно blágo.

Z betezsao je jako nevarno niksi moski, ocsa troje dicé, steri szí je véksi táo szvojega bogasztva po krvicsnoj poti szpravo. Csúto je v szvojem teli pekocsi ogen, pa je vido, ka sze njemi szmrt přiblizsávlé z náglimi sztopáji. Vido je, ka de sze mogeo locsiti sz toga szveta, pa ga je záto li niscse nej mogeo pripraviti, ka bi povrno krvicsno blágo, pa poravnao skodo, stero je v szvojem zsvljenji vesino. Vszeli, gda ga je sto na to nagovárjao, je ogovoro: „Ka de pa te z mojav dicov? Posztali bi szirmaski“.

Té odgovor je zvedo túdi plivános. On je pa pravo: „Csi bi sto naznano betezsniki, ka jesz mán vrásztvo, stero bi pogászilo té ogen; pa csi me pozové, te miszlim, ka ga pregovorim, ka poravná krvico“.

To plivánosovo narocsilo povejo betezsniki i betezs-nik vcsaszik zaproszi, naj poslejo kak nájprlé po plivánosa.

Plivános sze je nej midúo nikajszi, liki je so k betezsniki. Betezsnik ga je pa z veszéljon prijao gor.

„Moje vrásztvo de zaisztino valálo — právi plivános. — To vrásztvo je zevszema proszto, pa nepriprávla niksih bolecsin, szamo drágo je, jako drágo“.

„Naj sztáne kelkosté — právi betezs-nik — jezero, escse pétjezero rajnski rad dám, pa mi nede predrágo. Sz koj pa sztoji, ka pa jé to za vrásztvo?“

To vrásztvo sztoji sz toga, ka sze more na tiszta meszta, gde bolecsine csútite, na tá meszta sze more vle-jati malo maszti zsvivoga csloveka. Nej trbej doszta. Csi sze szamo dobi sto, ki bi petnájszet minot, to je eden csetrt vóre, szvojo roko v ognji steo drzsati, te bi zse za doszta bilo.

„Ah — právi betezs-nik — jesz dvojim, ka bi sze dobo sto, ki bi steo to za mené vcsiniti.“

„Li kurázso! — njemi odgovori plivános — vi ne vejte, kak vdáni, kak pokorni szo van vasi szinovje, ár njim zapüsztlite tak velko bogasztvo. Pozovte szamo vasega nájsztaresega szinü, on vasz jako lübi, ár szte njega odébrali za szvojega naszlednika pri domácsoj hizsi. Po-vejte njemi eta: „Szin moj, ti lejko resis szvojemi ocsi zsvilenje, csi bos drzsao nikelko csasza roko v ognji.“ Jesz miszlim — právi dale plivános — ka van szin to zselo szpuni. Csi van je pa te nájsztareši szin nebi steo szpuniti, te kusajte to povedati drügomi; pa csi tüdi té nebi steo, te pozavte trétjega; i oblübte tisztomi, steri vam to zselo szpuni, ka njemi celo vérsztvo dáte.“

Szinovje pridejo. Pred vsze tri je bila posztávlena pontüdba, pa — je nieden nej steo privoliti, nieden je nej steo szpuniti zselo szvojega ocsé.

„Ocsa májo norijo z nami — pravijo vszi trijé szinovje — to je nej mogocse, ka bi oni reszan kaj taksega zseleli od nász.“ Tak szo pravili szinovje, pa szo zapüsztili ocsó . . .

Zdaj právi plivános betezsniki: „Jesz vasz nemrem zarazmiti! Za takso deco scséte vi pogübiti szvoje telo pa szvojo düso, ka bi na veke v peklenszkom ognji trpeli! Kak velka neszpamet, gda vaši szinovje nancs bolecsin zemelszkoga ognja szamo malo csasza nescsejo prenásati, ka bi vasz odzdravili, pa vam resili zemelszko zsvilenje!“

„Prav máte goszpon plivános — právi zdaj betezs-
nik — odprli szte mi ocsi. Naj poslejo vcsaszik po no-
tárjusa. Vi, csaszítiti goszpod, me pa med tem csaszom
szpovete.“

Nato je betezsник po narocsili szpovednika szkusao poravnati vsze krvice, kelko njemi je szamo bilo mogocse, pa je nej vecs glédao, na to, ka bo zs njegovov decov.

K.

Szveti Ciril i Metod.

Malo je prinasz lúdi, ki bi znali, csi szta teva szvetnika, szvéti Ciril i Medod, po nasoj zemli hodila i csi szta nase sztáre ocsáke onjeva pripelala sz pogánszke vöre v Krisztusovo Cérkev. Da je njiva szpomenek prinasz tak jako pozábleni, záto zdaj scsé Marijin Liszt obsirno popiszati njiva zsvljenje i delovánje. To pa popise po knjigici, stero je ob 1025. letnici Metodove szmrti na szvetlo dalo „Apostolsztvo szv. Cirila in Metoda pod závetjem blázsene Device Marije.“

Od szhoda lücs! — právi sztári pregovor. Od szhoda nam vszaki dén szhája zlátorumeno szunce, od szhoda nam je priszijalo bozse Szunce, Jezus Krisztus, od szhoda szta prisla szlovenszkiva apostola, ka bi szlovencom prizgala lücs krscsanszke vöre i vucsenosztí.

„Szmileni i dobrotlivi Bog scsé, ka bi sze vszi zvelicsáli, pa prisli k szpoznanji práve vöre. Záto je cslovecsenzi rodovi posilao proroke pa apostole. Tüdi szlovenszkomi národi je poszlaao dvá apostola, nájmre szv. Cirila i Metoda, steriva szta szlovence raszvetila, pa je podévcсила hoditi v lücsi zapovedi bozsih.“ Tak sze zacsinjata dvá sztároszlovenszkiva zsvljenjepisza od szv. Cirila i Metoda.

Mladoszt szv. Cirila i Metoda.

Rojosztno meszto szlovenszkíh apostolov je Szolun, negda imenitno meszto greskoga caszarsztva, zdaj pa za Carigrádon nájimenitese meszto törszke drzsáva. Kak zdaj,

tak je bilo zse pred vecs jezero leti v Szoluni pa v okolicí zvün grkov tüdi vnogo szlovanov. Szv. Ciril i Metod szta záto zse v mladoszti mela priliko, ka szta sze návcsila szlovenszkoga jezika.

Ocsa szv. Cirila i Metoda je bio imeniten vojacscki császtnik, Zeon po iméni, materi je pa bilo imé: Marija. Metod je bio zse v mladoszti obcsüdiváni zavolo szvoje lepe posztáve pa zavolo vucsenoszti. Po ocsinom zglédi je sztopo v caszárszko szlúzsbo, pa je posztáo caszárszcki námesztnik v neksoj szlovenszkoj krajini, brscsasv v Macedoniji. Szamo ka je pa naszkori szpoznáo, ka je pozváni za visje delo. Odiseo je záto v szamoto, v szamosztán na gori Olimp raven Carigráda. Poszvéto sze je Bogi, naj bi mogeo gda tüdi drúge lüdi k Bogi voditi.

Nájmlájsi Leonov szin je bio Konstantiu, kesznej Ciril imeuováni, rojeni leta 827. Bio je bole szlaboga tela, pa bisztre gláve. Kak szedenletnomi dicsáki sze je szenjalo, ka njemi je ocsa narocso, naj szí zvoli nevezszo. Zébrao szí je tiszto, stera sze njemi je zdela nájlepsa, náj mre: Modroszt. Té szenje szo ga escse bole nadigávale k právoj modroszti i pobožsnoszti. Za zgléd szí je vzéo szv. Gregora z meszta Nazianca, ki je bio velki cerkveni vucsenják. Kak je szv. Gregor szvoja mladosztna leta v drúzsbi szv. Bazilija szred nevarnoszti toga szveta poszvecsüvao vcsenjejj, jákoszti pa molitvi, rávno tak je deláo tüdi szv. Ciril. Na szteno szvoje szobice je nariszáo podobo krizsa, pod njo je pa zapiszáo lepo molitvico, stero je szám etak zlozso: „O szvéti Gregor, ti angeo v cslovecsem teli! Tvoja düsa kak szerafini szlávijo Bogá, pa z modrim návukom práve vöre raszvetlújejo szvet. Tebi sze z lübeznivosztjov i vörov preporácsam v obrambo, boj mi vucsíteo i kázsi mi právo pot!“ Molitev je bila poszlünjena. Tüdi Ciril je bio právi angeo v cslovecsem teli, njegova vucsenoszt je pa raszvetlúvala celi szvet. Prelepi zgléd solszkoj mladini.

Gda je dopuno stirinájszet let, njemi je ocsa mro. Ocsin prijáteo, imeniten caszárszcki dvornik z iménom Teoktiszta je Cirila vzéo k szebi v Carigrád na caszárszcki dvor, gde sze je Ciril zobrazsüvao v drúzsbi z mládím caszárszckim szinom. Zná biti, ka je ocsa szv. Cirila i Metoda bio v rodbinszkoj, eli pa koncsi v prijátelszkoj zvezi

sz caszárszkov rodbinov. Ciril sze je v Carigrádi vesúo pri nájvéksih vucsenjáka j tisztoga casza ; med njimi je bio Focij, ki je szletkar posztao krivovören (raszkolni) patriárk. Tisztoga casza je bilo na caszárszkom dvori vnogo nevarnoszti proti szv. csisztoszti i poniznoszti. Nego Ciril je osztao vszigdár ponizen pa neduzsen. Szlabih továrisov sze je ogibao. Zselo je meo szamo po bozsih recsáj, pa szi je prizadevao, „da bi mogeo zleteti sz toga tela, pa zsviveti z Bogom“. Vsze je obscüdivalo njegovo poniznoszt, nedusznoszti pa modroszt. Ponüvali szo njemi szvetcke csészti, on szi je pa zvolo dühovniciski sztán. Kak mládoga dühovnika szo ga posztavili, ka bi csuvao cerkvene knige pa zakláde pri glávnoj carigrádszkoj cérkvi szvéte Szofije. Ciril je pred tov caszstnov szlüzsbov odbezsao v szamoto. Za po leta szo ga najšli, pa pozvali nezaj za vucsitela na vizikoj soli v Carigrádi. Od toga casza szo ga imenüvali za filozofa, to je modroga vucsenjáka. Njegova modroszt je velki glász mela po celom caszársztvi. Gda je trbelo zavrnoti kaksega vucsenoga naszprotnika práve vöre, te szo pozvali Cirila, ki je sz szvojov szvéto vucsenosztojov vszakoga premágao.

Nej dugo je Ciril pálik dobo zselo po szamosztánszkom zsvivlenji. Odpovedao sze je vszemi poszvetnomi, szvoje imánje je razdelo szirmakom, pa je so za szvojim bratom na goro Olimp. Tú je zsivo v molitvi pa v zatajüvánji ; pogovárjao sze je szamo z Bogom pa sz szvétimi knjigami.

(Dale.)

Jezus szrécsa szvojo Mater.

Szkém te scsem primeriti, kómi prig-
líhati, hesi Jeruzsálemszka, szkém te
scsém primeriti, devica, hesi Szionszka,
ár velika, kak morje je zsaloszt tvoja,
sto te scsé ozdraviti? Zsal. p. 2. 13.

Na razvalinah razdjanoga szvojega domácsega
meszta je szedo nigda prorok Jeremijas i sze
je zsalosztno szpominao na sztrasno razdjánje
szvetoga meszta. Gda on vidi razlúcsano kamenje
szvetiscsa, meszto, nigda puno lúszta, zdaj vsze prážno, gda
on vidi potrta vráta, szkoz sterih niscse k szvétkom ne pride ;
gda on szpomina zsalosztí puni dnevov, gda szo sze máli
krúh proszili, pa nikoga ne bilo da bi njim ga trgao, ár
je mogo dejencsek na szredi meszta prejti; gda je po-
miszlo, kak vladárje i dúhovniki lúszta v obsútlivoj
szuzsnosztí zdihávlejo i szedeci polek Babilonszkih pot-
kov sze jocsejo, gda sze szpomnijo na Szion; tú poka
túdi bozsemi mozsi od zsalosztí szrcé, sz pepelom szí po-

sziple glavo, pretrga szvoje oblacsilo od britke zsaloszt i jocsics zakricsi, da sze delects po püscsavi csüje: „O vi vszi, ki po poti mimo idete; premiszlite i poglednite, ali je kaksa zsaloszt taksa kak je moja zsaloszt. Szkém te scsém primeriti komi priglihati, hesi Jeruzsalemzka, szkém te scsém primeriti, devica, hesi Szionszka, ár velika kak morje je zsaloszt tvoja, sto te scsé ozdavit.“ (Zsal. p. 1, 12—2, 13.)

Pretekla szo sztoletja od tiszti máo kak je szpevao Jeremijas zsalosztno peszem szvojo, lüsztvó sze povrnolo iz szuzsnoszt i je zozidalo novi Jeruzsálem na grobi sztaroga, steroga szo kincsale lepe hizse i prekraszna cérkev; ovo tū ti sztoji odzvüna meszta na brezsicsi Golgotha ne kaksi prorok, liki ona, stero po pravici pozdrávlamo za kralico prorokov, ona tozsi od razd jáne ne od cslovecsi rok zozidne církvi, liki nad porüse njem one prelepe církvi vu sterój je bozsansztvo prebivalo.

Szkeliko véksov pravicov, kak prorok Jeremijas szme zvrha Kalvarije doli zvati: „O vi vszi, ki mimo idete po poti premiszlite i poglednite, ali je kaksa zsaloszt taksa kak je moja.“ O vi poszvetna deca, ki zsvite brezszkrbno i náglo sztoplete po poti szvojega zsvljenja posztojte malo pri strtoj posztaji trpljenja Krisztusovoga, gda on szvojo mater szreca i dobro premislávlite, ka szta oba tū trpela.

V zgodbah sztarodavnih csaszov mamó nad Egiptomszkim králom Pszametitom, steroga je Perzsijszki krao Kambizesz premagao i zgrabo, prav zsivo podobo, kak szzi szreca i neszreca li prerada roke podata na tom szveti. Da bi Pszametit scse bole obcsütljivo okusao szvojo neszreco, je bio prisziljeni gledati, kak je mogla njegova hesi kak navádna szuzsnja z vedrom povodo hoditi. Celo mogocsnim Perziancom szo szkuzze z ocsi kapale, gda szo to gledali, zgrablenoga krála pa to nikaj ne genolo. Prignali szo tūdi njegovoga szina pred njega, steromi szo, kak sze navádno szuzsnjim godi, zakovali zselezen obrocs

okoli sinyeka, pa tūdi za volo toga ne szpadnola szkuza sz kralovoga oká. Nazádnje zsenejo mimo najzveszteisega szlugo njegove hizse, steroga je vu csaszi bliscsa i szrecse szvoje posebno pocsasztio. Gda on toga v zsaloszt i britkoszt vtoplenoga zagléda, sze na glász razjocse. Zakaj te pa scse le zdaj polévlejo szkuze, ga pitajo, gda sz vendá prvle szūhim okom glédao ka bi te moglo doszta bole obcsūtli vo genoti? Odgovoro je. Oszoda, je pravo, stera je mené i moje zadela je tak sztrasna, da je moje szrcé zavolo toga szkoro otrpuolo, za drūge pa ki zme-nov trpijo je pa scse nikelko obcsūtливо osztala.

Ednako, teda v naj veksoj meri sze szme to na Jezusa obernoti. Genolo ga je, gda je vido v meszti Naim neszti mladénca, ednoga szina zapūscsene dovíce. „Ne jocsi!“ njoj milo právi i obūdi szina od mrtvi i njoj ga dá zsi-voga nezáj. (Luk. 7. 13.) Milo je jokao pri grobi szvojega prijátela Lázara. (Jan. 11, 33—35.) Milo njemi je bilo, gda je szprevido razdjánje Jeruzsalema i cérkvi. Szveto pizmó pravi; „gda je meszto zagledno, sze je jokao nad njim.“ (Luk. 19, 41.) I ka bom dale pravo, scse celo z szvojimi morilci je meo szmilenje ár je govoró z krizsa doli lūbeznive recsih: „Ocsa odpūszti njim ar nevejo ka delajo.“ (Luk. 23, 34.) „Gda pa on szvojo zsalosztno mater szreca — právi szv. Brigita, szo njegove ocsi od njéne zsalosztli z taksov britkosztjov napunjene bilé, da zavolo njéne zsalosztli, stero je za volo nje obcsūto, je bolecsina vszeh njegovi ran tak rekocs henjala.“

Ka je pa njegove bolecsine scse bole povéksalo je bilo to, da on szvojoj zsalosztnoj materi nikaj pomáhati ne mogeo. Sztém zato ne pravim, da njemi kak szini bo-zsemi, kaj taksega nebi bilo megocse; ali vu szvojoj bo-zsoj modroszti i nerazumlivih szodih je steo, da njegova szvéta mati má zsnjim vred pehar trpljenja do zadnje kaplice piti i v tom pomeni njoj njenoga trpljenja sz csiszta nikaj olehsati ni mógeo.

Jezus, najbolsi szin teda szvojoj lübeznivoj materi nikaj pomágati nemre: zvezane szo njegove roké, on je nemre obinoti; prevelko je kricsanje vojákov i lüszstva, on nemre niedne razumlive recsi zsnjov szpregovoriti; njegove ócsi szo otecsene i od krvavi szkuz i práha pune, on jo more szamo poglédnoti, da njoj dá obscütiti, szamo brezmerne bolecsine szvoje. Zaisztino. Jezus je vtom hipi, gda je szrecao szvojo zsalosztno mater, szprorokom praviti mogeo: „O vi vszi, ki po poti mimo idete premiszlite i poglednite, ali je stera bolecsina taksa kak je moja“.

O krcszánszki mladenci i mladénke obrnite szvoje ócsi tá na strto posztajo trpljenja Krisztusovoga, i vesite sze od Jezusa, kak morete tüdi vi trpljenje i zsaloszt szvojimi sztarisi nosziti, Csi je tüdi isztina, da vasi sztarisi neszo tak dobri, ne tak popolni, kak Marija, naj bolsa vszeh mater, venda szo vredni vsze lübezni vase i hvalezsnoszt; ar oni szo za Bogom naj veksi dobrotniki vasi. Oni szo ki z velikov szkrbjov znojom szvojega obráza z krvávimi zsüli od mraka do mráka delajo, da bi vasz posteno ohránili i szpotrebnim zsivezsom i zoblekov preszkrbeli. Oni szo ki veszélje i zsaloszt zvami csütijo, i vu szvojoj lübezni li vas haszek pred ócsmi majo. Oni szo, ki szo vasz, ka je nad vsze vredno, vesili szpoznati Boga, ga csaszttiti, moliti i lübiti; oni szo, ki szo vcepili vu vasa scse neduzsna szrcá sztrah bozsi i vam pokazali pravo pot do csaszne i vecsne szrecse: oni szo ki zmirom za vász molijo, da bi trezno, pobožno szveto zsiveli, kak sze krcszenikom szpodobi. O kak nezahválni bi bili, ki bi vsze té dobrote pozábili, ali celo z grdim hüdobnim ravnanjom njim je povracsüvali. Kak peklenszko hüdobno srcé bi mogli meti, csi bi njih vu njüvoj sztaroszt, v bolezn, ali v kaksoj potrebcini zapüsztili.

I venda sze najde gnesz den le prevecs takse lagoje dece. Dobro drevo obrodi doszta száda, mu deli zsivezs i vesini da dozori. Pa ka sze zgodi gda szad dozori i

odebeli, mantrá drevo, ga prigible na tla, i njemi potere nisterno veko; da vcsaszi bi njemi vsze szpotrlo, csi potpore nebi dobilo.

Ali nisterna deca kaj inacsi ravnajo? Zvelikim trüdom i zatajüvanjom ohranjeni od szvojih sztarisov, njim za to li zsaloszt, britkoszt i szkrbi delajo i napravljajo.

Dosztakrát nemajo niksega szmilenja znjimi, dosztakrát ne fali doszta da vö ne szünjavlejo szvojega szeroga oco i sztáro mater, i nisterna deca bi raj vidla sztarise mrtve kak zsive da bi sze jih znebila. Vu isztini! to szo deca ki scse divjin sztvarem neszo podobna; ár ot tej cstémo, da majo szmilenje szvojimi sztarimi i njim pomocsi pomagajo i jih potpirajo. Jaj vecsno jaj pa tüdi taksoj lagojoj deci; goszpod Bog náj pravicsneisi placsnik njim bo znaklacsenov merov to vsze povrno; jáko neszrecsne dnéve bodo zse na tom szvejti meli i na ovom szvejti je pa csáka vecsno prekletszvo. „Zlocseszto imé — pravi szv. Düh — szí pridobi tiszti ki zapüsztí oco szvojega i preket je od Boga, steri zsáli mater szvojo.“ (Ecck. 3, 18). O deca, poszebno odrasceni szinovje i hcsere zglednite sze na strto posztajo trpljenja Krisztusovoga i vcsite sze od njega, kakso lübezen i szmilenje je meo trpecsi goszpod Jezus szvojov zsalosztnov materjov Marijov. Kak je njéna bolecsina preszegla vsze drüge bolecsine njegove. O bodite tüdi vu prizaneszlivi szvojimi sztarisi i mejte szmilenje zsnjimi i zahválite Boga, da vam lepo priliko dá, da morete bár njim nikelko povrnoti dobrote, stere szo vam v tak velikoj meri delili.

Drobis.

Escse izda szo, ki peneze i atresze v stamparijo posilajo, pa je vu vszakom sznopicssi notri naprej, kama sze more vsze posilati.

Duhovne vaje v Celji do letosz etak: 8-ga majusa za dekle, 7-ga avguszta za moske, 3-ga szeptembra za zsenzske i 6-ga novembra za decske. Na té dnéve sze zacsnejo odvecsara ino trpijo tri ino poldni, goszpodje me proszijo naj vam naznánje dám, ka szo tej terminje gvüsni pa je ne potrebno nikomi tá piszati, jeli je zaisztino tak, ali nej!

Na bedenicske cérkve novi oltár szo amerikáncki 900 koron poszlali, od szv. Szebestjana pa tüdi prislo 98 K i 14 f. penez na to — proszimo drüge kraje tüdi, csi bi nam mogli kaj darüvati.

Ne boj sze lüdlh. Na Tirolszkom sze je nej dávno odprávlala hcsi od szvojih roditelov, da bi szi v tühini száma szlüzсила krüh. Mati njoj je právila za szlovo: Má-

rika, zsivi tak, kak szam te navcsila, i to tüdi te, csi bi sze rávno sto szmejáo sz tebé. Csi pa nemas telko mocsi v szebi, da bi prenásala zaszmehovánje lagoonih lüdi, potom szí nej vredna, da szí moja hcsi. — Tak právi tüdi mati Cérkev pa Mati Marija szvojim szinóm i hcserám.

Nigdár nej szlabe vole. »Kak je pa to, da szte vszigidár dobre vole?« je pitala nekša zszenszka szvojo tovarisico, ár je znála, da ne zshivé v poszebno cvetocsih razmeraj. »Seli osztánete zevszema hladni za vsze nevole pa neprilike, stere morete pretrpeti od lüdi pa od sztvári?« jo je pitala nadele. Tá njoj pa odgovori: »»Vsze obcsütím, prav vsze, a nikaj me ne ráni, nikaj me ne zsaloszi!«
 „Kakse vrásztvo pa máte?« jo pita prva. Tá njoj právi: »»Za vsze trpljenje, stero mi delajo lüdjé, mám lübézen, za vsze nevole, stere pretrpim zavolo neme sztvári, pa mám molitev, i vszeli, gda sze mi kaj hüdogá pripeti, právim: Bog scsé tak!«

Hizsnoga zákona szvéto vezálje sze od leta do leta bole trga. Kelko párov je zse med nami, steri sze brezi premislenja zsenijo pa te za nisterne meszece za volo nájmensega zroka razidejo. Kde je pa národ escse bole neveren, tam pa celo pred szvetszke birovije idejo sze locsit i znova zsenit. V Ameriki je vözracsunano, ka sze szkoro vszaki 14-ti pár znova razlocsi, vise trijezero birovov szamo zákone locsi pa za drügo ne ima csasza. Pri nasz na vogrszkom zdaj zse vszako leto okoli 12,000 párov razide po biroviji, kelko pa escse brezi njé! Ne je csüda, csi nasz Bog kastiga z tem, ka nam právo vero vzeme, ne szmo je vredni: niti taksi ki to csini, niti taksi sztarisje, steri szilijo deco szvojo na zsenitev.

„Szvéta maticérkev“, zovémo naso dobro mater, zarocsnico Krisztusovo na zemli, ár má szvéce, má skéri tüdi, stere csi sto nüca, je mogocsi szvéti grátati. Pa

ka szo vu njoj vszikdar szvéci, tüdi v denésnji csaszaj, to vidimo z toga, ka zdaj v Rimi 321 taksega preiskávanja lezsi od zsvljenja szvétih lüdih, [stere nakánijo za szvéce vöpovedati. Z te 321 je zsvielo v Europi 281, v Ázsii 10 v Afriki 5, v dvojoi Ameriki 23 ino v Ausztálii 1. Kelko pa taksih, ki pobožno szlúzsijo Bogi tak, ka niscse ne ve za njé!

Z Kanade vu szevernoj Ameriki cstémo, kde sze zdaj celoga szveta drúzstva oltárszkoga szvesztva znáidejo na edno velko szpráviscse, ka tam vörna krscsanszka goszpoda, csi njim kaksi szpoznánec, ali prijáteo merjé, ne posilajo vencov na njegovo skrinjo, nego meszto toga za pokojnoga szv. meso dájo szlúzsiti. — Prinasz pa zdaj zse proszto lüdsztvo tüdi vence noszi na grobe pa sze te tam razveszeljáva na düsni dén, ka sze na vnogom cintori nanes deszét ocsanásov ne zmoli celi vecsér. Molteza njé, molte, to zselejo purgatoriumszke düse ino drzsteza szvéto ono meszto, kde njihova trüpla lezsijo.

Vucsenoszt i vera. Je na francuszkom eden 87 let sztar glaszoviten vucsenják, steroga szo zdaj na szpomin njegove 60 letne vucsenosztii pocsásztili i pozdrávlali z celoga szveta. Pri toj priliki ga je eden mlájsi vucsenják opitao, jeli on verje Bogá. „Jasz ga ne verjem, je odgovoro sztarec, nego ga vidim! Brezi Bogá nikaj ne bi zarazmo, brezi njega nikaj ne bi znao, brezi njega bi tak hodo po szveti, kak ki ne ima ocsi. Vszaki csasz má szvojemühé, pa jasz vaso nevernoszt tüdi med té mühé racsunam. To je nájvéksi beteg nasih csaszov, ka tak vnogine verjejo. Prle bi szii dao kozso ogülitii, kak mojega Bogá zgübitii.“ Tak gucsi práva vucsenoszt!

Milodari na novo bogojanszko cerkev.

Bogojlna.

	K f.
Voglnov majális	10.—
Drvarics Stevan	10.60
Marics Ána	2.—
Guitman Ivan sztaresi	10.—
Horváth Gyúri goricski	4.—
Novák Stevan	10.—
Donsa Peter	10.—
Sömen Vinci	10.—
Vogrin Ferencz	8.—
Lovrencsécz Jozsef	10.—
Gerencsér Stevan	6.—
Horváth Matjas	5.—
Lopert Ferencz dovica	3.—
Lopert Vinci i zsená	2.—
Ferencz János	5.—
Benkovies Stevan	5.—
Horváth Mihály	5.—
Horváth Jozsef	10.—
Vogrin Jozsef	10.—
Cipoth Jozsefa zsená	10.—
Rogács Jozsef	4.—
Pücko Stevana zsená	10.—
Puhan Ána	3.—
Horváth Ivan	6.—
Horváth Stevan	5.—
Gutmann Ivan kovacs	10.—
Vogrincez Jozsef	7.—
Nemecz Stevan	10.—
Horvath Stevan	10.—
Horvath Ferencz	10.—
Benkovies Ána	2.—
Horváth Martin	4.—
Lopert Ferencz	2.—
Sabjan János	6.—
Sabján János sztaresi	4.—
Horváth János palkov	10.—
Vogrin János	10.—
Caszar Matjas	10.—
Bojnéc Matjas	4.—
Sömen János	10.—
Horváth József	5.—
Mericsnják Mihál	2.—
Szmej Jöri	20.—
Küzma Stevan	2.—
Küzma Jozsef	10.—
Puhan Jozsef	10.—

Stefko Vinci	10.—
Puhan János	10.—
Benkovics Jozsef	10.—
Sabjan Stevan	20.—
Benkovics Jozsef	10.—
Maucsecz János	5.—
Caszar Jozsef szrednji	10.—
Guitman Anton	5.—
Guitman Bára	10.—
Horváth Júri	10.—
Ferencz Ivan	10.—
Glavács András	4.—
Farkas Jozsef	10.—
Lopert Ferencz	5-20
Puhan Ferencz	10.—
Eliás Jánosa dov.	4.—
Horváth János	10.—
Puhan Ferencz	5.—
Puhan Anton ml.	10.—
Zadavec Balazs	6.—
Zdravec Treza	6.—
Puhan Rosa	10.—
Puhan Peter	5.—
Sumák Ferencz	20.—
Feréncz Matjas	10.—
Puhan Anton	6.—
Vogrin Mihal	6.—
Horváth Matjas miskov	20.—
Lopert Peter	10.—
Grábar Miklos	10.—
Caszar Stevan	5.—
Berdén János	10.—
Hári Vinci	3.—
Hajdninjak Jánosa dov.	20.—
Vogrin Stevan	5.—
Vogrin Martin	10.—
Guitman Matjas	4.—
Velebéry Stevan	5.—
Horváth Matjas	6.—
Elias Mihal	10.—
Bojnéc Jozsef	3.—
Horváth Treza	6.—
Sban Stevan	2.—
Puhan Ivan	10.—
Benkovics Klára	10.—
Caszar Jozsef egijov	10.—
Ivanics Stevan	4.—
Caszar Jozsef	10.—
Osláj Ivan	5.—